

Βρυξέλλες, 29 Νοεμβρίου 2021
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Κανονισμός σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων – Έκθεση προόδου

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα έκθεση προόδου για τις διαπραγματεύσεις όσον αφορά την πρόταση κανονισμού σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή υποβολής και την ευρωπαϊκή εντολή διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων.

Εισαγωγή

Με βάση τα επιτεύγματα της πορτογαλικής Προεδρίας, η σλοβενική Προεδρία κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες από την έναρξη της θητείας της προκειμένου να σημειώσει πρόοδο ως προς τον συγκεκριμένο φάκελο. Δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας του κυβερνοχώρου, η θέσπιση ενός αποτελεσματικού και αξιόπιστου μηχανισμού που θα παρέχει σαφείς δομές και εγγυήσεις για τη συγκέντρωση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων είναι μείζονος σημασίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου, των δικαστικών αρχών, των παρόχων υπηρεσιών και των προσώπων που επηρεάζονται από τέτοιου είδους μεταφορές. Θα είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική συνεργασία με τρίτες χώρες εταίρους της Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκε τέταρτος πολιτικός τριμερής διάλογος για τον παρόντα φάκελο στις 9 Ιουλίου. Οι νομοθέτες έλαβαν γνώση της προόδου που σημειώθηκε και συζήτησαν επί της ουσίας για ορισμένα από τα κύρια εκκρεμή ζητήματα, χωρίς να καταλήξουν σε συμφωνία. Συμφώνησαν να εστιάσουν την ανταλλαγή απόψεων στο καθεστώς κοινοποίησης που προβλέπεται στο σχέδιο κανονισμού, λόγω του καθοριστικού ρόλου του στη διασφάλιση τόσο της αποτελεσματικότητας του ίδιου του μέσου όσο και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι νομοθέτες συμφώνησαν επίσης ότι ένας συμβιβασμός σχετικά με ένα κατάλληλο καθεστώς κοινοποίησης θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο στο πλαίσιο μιας ευρύτερης δέσμης μέτρων που θα περιλαμβάνει άλλα σημαντικά ζητήματα σε σχέση με το καθεστώς κοινοποίησης, όπως οι κανόνες σχετικά με την εφαρμογή των λόγων άρνησης εκτέλεσης της εντολής υποβολής και οι συνέπειές τους, καθώς και οι κανόνες για την ενημέρωση των χρηστών και τα μέσα έννομης προστασίας που έχει στη διάθεσή του το πρόσωπο του οποίου τα δεδομένα ζητούνται μέσω εντολής υποβολής.

Πλαίσιο διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Δεδομένης της συμφωνηθείσας ανάγκης εξεύρεσης συμβιβασμού σχετικά με το καθεστώς κοινοποίησης και του γεγονότος ότι οι νομοθέτες είχαν ουσιαστικά αποκλίνουσες θέσεις σχετικά με τα εν λόγω ζητήματα, η Προεδρία επικεντρώθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας της, με βάση τη συμβολή των κρατών μελών, σε τεχνικές συζητήσεις με τη διαπραγματευτική ομάδα του Κοινοβουλίου. Η Ομάδα COPEN ενημερωνόταν τακτικά για την πορεία των εργασιών και για τα θέματα που συζητούνταν με το Κοινοβούλιο. Οι συζητήσεις στην COPEN κατέστησαν δυνατή την επίτευξη συναίνεσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με τις δυνατότητες διαπραγμάτευσης και τις κόκκινες γραμμές στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης μέτρων για το καθεστώς κοινοποίησης. Ως εκ τούτου, οι συνεχείς προσπάθειες της Προεδρίας ενίσχυσαν σημαντικά τη διαπραγματευτική θέση του Συμβουλίου.

Οι συζητήσεις με το Κοινοβούλιο πραγματοποιήθηκαν σε πολύ καλό κλίμα αμοιβαίου σεβασμού και εμπιστοσύνης και επέτρεψαν στις ομάδες διαπραγμάτευσης να σημειώσουν ουσιαστική πρόοδο όσον αφορά την αμοιβαία κατανόηση των θέσεων και τον καθορισμό των βασικών σημείων μιας πιθανής συμβιβασμού. Ωστόσο, δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τις κύριες πτυχές του επιδιωκόμενου συμβιβασμού.

Επί της ουσίας

Η κύρια πρόκληση στις διαπραγματεύσεις συνδέεται με την ανάγκη να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ, αφενός, της διασφάλισης αποτελεσματικού μηχανισμού για τη συγκέντρωση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, και, αφετέρου, της διαφύλαξης των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων των οποίων τα δεδομένα ζητούνται, με πλήρη συνεκτίμηση της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Αμφότεροι οι νομοθέτες συμφωνούν κατ' αρχήν ως προς την αναγκαιότητα αυτή. Κατά την εν λόγω διαδικασία στάθμισης, η συζήτηση σχετικά με το κατάλληλο καθεστώς κοινοποίησης για τις διαφορετικές κατηγορίες δεδομένων και το σχετικό στενά συνδεδεμένο ζήτημα των λόγων άρνησης ήταν καίριας σημασίας.

Η κύρια διαφορά μεταξύ των νομοθετών σχετικά με τις υποχρεώσεις κοινοποίησης αφορά τον αντίστοιχο ρόλο των κρατών που συμμετέχουν στις διαδικασίες εντολής διατήρησης ή εντολής υποβολής. Το Συμβούλιο στηρίζει τη θέση του στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και τους κανόνες που εφαρμόζονται στον κυβερνοχώρο, και θεωρεί ότι το κράτος έκδοσης θα πρέπει να έχει την κύρια ευθύνη για τη διασφάλιση διαδικαστικών εγγυήσεων και τη διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων κάθε προσώπου του οποίου τα δεδομένα ζητήθηκαν με εντολή. Η γενική προσέγγιση περιλαμβάνει λεπτομερείς κανόνες προς αυτή την κατεύθυνση. Το Κοινοβούλιο, ωστόσο, επιθυμεί να αναθέσει στο κράτος εκτέλεσης σημαντικές εξουσίες για την εποπτεία όλων των εντολών που απευθύνονται σε πάροχο υπηρεσιών ο οποίος, ή του οποίου ο νόμιμος εκπρόσωπος, είναι εγκατεστημένος στο έδαφός του.

Όσον αφορά τη μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών, ένα τέτοιο σύστημα είναι απαράδεκτο. Πρώτον, μια συνολική υποχρέωση κοινοποίησης θα δημιουργήσει μη διαχειρίσιμη διοικητική επιβάρυνση για το κράτος εκτέλεσης, δεδομένου ότι το εν λόγω κράτος στην πράξη θα χρειαστεί πιθανώς να αξιολογήσει κάθε εντολή που απευθύνεται σε πάροχο υπηρεσιών, ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του, που είναι εγκατεστημένος στο έδαφός του. Δεύτερον, ένα τέτοιο σύστημα δεν θα λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά της ψηφιακής επικοινωνίας και του κυβερνοχώρου, τα οποία διαφέρουν πολύ από εκείνα των παραδοσιακών μέσων αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής. Τρίτον, οι κανόνες που προτείνει το Κοινοβούλιο θα μπορούσαν να σημαίνουν ότι ο κανονισμός θα ήταν σε ορισμένες περιπτώσεις λιγότερο αποτελεσματικός από τα υφιστάμενα μέσα και μέτρα, όπως τα υφιστάμενα συστήματα εθελοντικής συνεργασίας με παρόχους υπηρεσιών από τρίτες χώρες. Στην περίπτωση αυτή, η προστιθέμενη αξία του κανονισμού θα είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Ωστόσο, το Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει τα αιτήματα του Κοινοβουλίου και έχει προσφερθεί να προβεί σε ορισμένες παραχωρήσεις, γεγονός που ουσιαστικά θα σήμαινε ότι το κράτος εκτέλεσης θα είχε περισσότερες δυνατότητες να προστατεύσει —πέραν της προστασίας που ήδη διασφαλίζεται στο κράτος έκδοσης— τα θεμελιώδη δικαιώματα των ενδιαφερομένων σε ορισμένες περιπτώσεις. Ωστόσο, το Κοινοβούλιο έκρινε ανεπαρκείς τις συγκεκριμένες παραχωρήσεις. Άλλα εκκρεμή ζητήματα που περιλαμβάνονται στον προσωρινό συμβιβασμό, για τα οποία η Προεδρία είναι πεπεισμένη ότι θα μπορούσαν τελικά να βρεθούν λύσεις στο πλαίσιο γενικού συμβιβασμού, περιλαμβάνουν:

- τον κατάλογο των λόγων άρνησης, στον οποίο το Κοινοβούλιο επιθυμεί να προσθέσει στοιχεία σε εκείνα που προτείνει το Συμβούλιο·
- την ουσία του δικαιώματος έννομης προστασίας στο κράτος έκδοσης και στο κράτος εκτέλεσης·
- την ουσία του δικαιώματος ενός προσώπου να ενημερώνεται για την έκδοση εντολής με την οποία ζητούνται τα δεδομένα του και για τα δεδομένα που έχουν ληφθεί, ιδίως όσον αφορά το στάδιο της διαδικασίας κατά το οποίο θα προκύψει το εν λόγω δικαίωμα.

Συμπέρασμα

Η Προεδρία σημειώνει ότι το Συμβούλιο προσφέρθηκε να προβεί σε σημαντικές παραχωρήσεις προς το Κοινοβούλιο με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας, επιμένοντας παράλληλα σε ορισμένα βασικά σημεία της γενικής προσέγγισης, ιδίως στο λεγόμενο κριτήριο της διαμονής, το οποίο θα διασφαλίζει ότι η κοινοποίηση του κράτους εκτέλεσης δεν είναι αναγκαία στις περιπτώσεις όπου το πρόσωπο του οποίου τα δεδομένα ζητούνται διαμένει στο έδαφος του κράτους έκδοσης.

Οι παραχωρήσεις αυτές δεν έχουν θεωρηθεί επαρκείς από το Κοινοβούλιο μέχρι στιγμής.

Παρά τις παραχωρήσεις στις οποίες προέβη το Κοινοβούλιο, η Προεδρία θεωρεί ότι αμφότερα τα μέρη πρέπει να καταβάλουν πρόσθετες προσπάθειες για την επίτευξη συμβιβασμού σε αυτόν τον πολύ σημαντικό φάκελο. Ωστόσο, ο συμβιβασμός δεν πρέπει να αποβαίνει εις βάρος ενός ισορροπημένου και αποτελεσματικού μέσου, γεγονός το οποίο θα περιόριζε σημαντικά την πρακτική εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα αυτό. Η Προεδρία εκτιμά ότι αυτό θα συμβεί εάν ορισμένες από τις προτάσεις του Κοινοβουλίου συμπεριληφθούν στο τελικό κείμενο του κανονισμού.

Είναι σημαντικό να εκδοθεί και να εφαρμοστεί ο κανονισμός στο άμεσο μέλλον. Η Προεδρία είναι πεπεισμένη ότι αυτό θα εξακολουθήσει να είναι εφικτό εάν οι νομοθέτες συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για την εξεύρεση αποτελεσματικών λύσεων για όλα τα εκκρεμή ζητήματα στο συνεργατικό κλίμα που έχει δημιουργηθεί μέχρι σήμερα καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.
